

Ngwuja'ri ngwanni ngwullu je Bulij Abijuj Äni kitabanu

Bulij gwükäcä ngwikirijinä kündär gani Abijuj ngwaalu ngwucaar je gweneno Türkiyä. Gündär gani Abijuj giru ngwaalu ngwati aar gu äpji gi'remna yobo gicaar ngwaalu ngwani Artimaj (Diyana). Anni indi Bulij yirnu ngenone Abijuj, ngwele ngwani ngwämra ndi otajidalu Ngwüyawud ngwe (Yiiru 18.19-21). Ele gwüngün gwudi gwodaning ngenone, ngwujalu Abijuj gaji golanu a Ngwüyawud na ngwüji ngwuru garany ämni ndi Yicu (Yiiru 19). Nid mirä gwüngün ngwo're Ürajälim, ngwabingaci mbumbung je lidi gi'doonga Abijuj ndi aar le mbudi ngwaalu ngwani Milituj ngwuj gu ge'te kuyanü gidi Ngwaalu ngwuje ci jarbalu (20.18-38).

Bulij gwullu ngwuja'ri ngwee gaji ganni gijung ge korkon Ruma (Abijuj 3.1). Gwullu ndi ari nu, gaji gidi mi'ra gidi yi'ralalu 'dar gadi ji yeleny ye yidi Kirictu. Manari ngwüji ngwuma gwujani Yicung, ngwugekajidu ndi Kirictu na ngwuma ru ngwüji ngwe'te pu. Bulij gwüpäcä ngwanni ngwadi uli ngwuja'ri ngwe ngwüngün ndi aar ämnäjidä aar ülläcidälü. Garatani gay gidi eelle gwegen gidi yi'duru nayidigany gidi gwerreng. Aar be manni ru nono ngwaa'ri

ngwu'ri'ru aar jayi yiguri aar düdänijidänü.

Yajang yidi ngwuja'ri

1. Aganni (1.1-2)
2. Kirictu gwati ätä onjacing gwudi ligi'rim (1.3—3.21)
3. Midi gwanni gwuyang ndi gekajidi ndi Kirictu (4.1—6.20)
4. Aganni gwudi mi'ra (6.21-24)

Aganni gwudi Bulij

¹ Äny gwuru gwani Bulij, gwuru doo'ra dükäjäär didi Yicu Kirictu anaku bupa gu Ngwaalu. Nggwuru gwükäjä ngwuja'ri ngwee. Ngwükäcä je ngwüjü ngwanni ngwuju'ru ngwudi gi'doonga gidi Ngwaalu kündär gidi Abijujing lanni lämnä ndi Yicu Kirictu. ² Ara je Ngwaalu ngwani gwuru Papa gwege na Deleny dani Yicu Kirictu, ätä yimi'ra ara je ätä adatingalu.

Onjaci ngwudi Ligirim

³ Ar näji Ngwaalinga ngwanni gwuru Papa gwudi Deleny dege dani Yicu Kirictu, gwanni gwuminje onjaci giyi'ralalu 'dar yidi ligi'rim lidi yeleny yidi gerala, ji gwe gwege ndi Kirictu. ⁴ Ndi ari nginde gwäbrü nje ar nje gilängidiyi Kirictu gwe 'tu'tu gwerre anni aa'ting na ge'te didläyü nunnu aar nje ju'riyi ar jayi nono ngwäyänü ngwüngün. Ämni gwe gwüngün, ⁵ nginde gwügi'tini nje ndi ari aar nje aniji yiji yüngün Yicu Kirictu gwe. Jada gwe na bupi gwe gwüngün. ⁶ Ndi ari ar ortada näji gwe giyimi'ru yüngün, yanni yätädäär nje a'tur ndi

Yicu gwanni gwämning. ⁷ Nginde gwü'rädi njälü yin ye yüngün, yi'rany ye yüngün ndi aar nje Ngwaalu düdänijänü ndi ke gwege irälü gwe gwudi yimi'rü yüngün. ⁸ Yanni yibälajäär nje nono bebere gwe 'dar na lenge. ⁹ A nginde gwuru Ngwaalu gwuminje 'täci yujimidalu yidi bupi gwüngün anaku ge'teng gu gwerre ndi bupi gwüngün gwanni gwujaw ndi Kirictu. ¹⁰ Nunnu aar gi'tini giyiiru ma gaji ila ganni gege'ta Ngwaalu ngwumedadi ndi ari ganni gading ge gwägi'ri'tä ngwony 'dar kerala na gidiyängälü Gideleny de'te pu dani Kirictu.

¹¹ Nginde gwe, alanga lanni liru Ngwüyäwüd liru ngwikirijin, a lima ape gu'ru 'dünggüngün 'to anni ma aar nje äbrü anaku gege'teng gu yi'ral, gwanni gwati ge'te yi'ral 'dar anaku buping gwüngün gwanni gwümining. ¹² Ndi ari nunnu alanga lanni limadinana ar äti dünicing ndi Kirictu ndi ari ar ru lanni ladi ortada näjing gwüngün. ¹³ Na nga nga 'to lanni liru Garany, lima ru ngwüji ngwudi Ngwaalu kaji ganni gima ge 'dingini ngwuja'ri ngwanni ngwuru 'didanu. Ngwuja'ri ngwanni ngwujaw ngwudi gilang gwalu. Anni ma aang änni ndi Yicu, lima je ngidä 'dünggüngün dilge de diru ligi'rim lanni liju'ru laru le Ngwaalu ¹⁴ ligi'rim gilee lani änijälü gwüngün 'dengge gwudi yu'rin yege yanni yadi ar je mbuji komon ganni gadi ge Ngwaalu ü'rä ngwüjälü ngwüngün pupud aar ortada näjiing gwüngün.

Yäy 'tu na otacalu

¹⁵ Yäy gu nu 'to nggwu'dingina ngwüji ämnä gwe gwalu Gideleny dani Yicu na ämnä gwe gwalu ngwüjü 'dar ngwanni ngwuju'ru ngwudi Ngwaalu. ¹⁶ Yiru giyee yanni yigäbiciny ati nyi 'ti dünädi ndi ci Ngwaalinga yäy 'tu gwani nga nga, nda je angidani ndi otaci Ngwaalingalu gwüny. ¹⁷ Äny gwati otaci Ngwaalingalu gwudi Deleny dege dani Yicu Kirictu, papa gwanni gwäti näjing, ara je ätäda ligi'rämä lidi bebere na lidi 'täälü, nunnu nga lengedani ngindeng. ¹⁸ Äny gwotaca Ngwaalingalu 'to ndi ari ara je or'raci ngwäy ngwudi yigor yalu nunnu nga lenge ge'tajing gwanni gwornacara je, irälü gwudi näji gwudi yu'rin yüngün ngwüji ngwanni ngwuju'ru ngwudi Ngwaalu. ¹⁹ A yiima yüngün yanni yipana, ya'ti äti gu'ranu 'dengge lanni lämnä 'dünggün. ²⁰ Yiima giyee yiru nono yiima yüngün yanni yapu yiiru yani ojeme nono yanni yige'teng je ndi Yicu Kirictu anni mung 'di'riyä giyi'ranyanu ngwuge'talu kaama güngün giyelenyanu yidi gerala. ²¹ Yipana giyartan 'dar na giyeleny 'dar giyiima 'dar na giyur'tu na ngwüriiny ngwudi yeleny yere 'dar, aa'ti nu gididlä 'dogo, a be 'to gididlä ndä'di dadi o'ra. ²² A Ngwaalu ngwuma ge'te yi'ral 'dar giyoranu yüngün ngwümüti yelenya nunnu ngwuru gi'ra gidi yi'ral 'dar yidi gi'doonga gidi Ngwaalu ²³ ganni giru ngwanginu ngwüngün mbuti gwüngün, nginde gwanni gwati onjaji yi'ral 'dar ngway ngwe 'dar.

Ngaa layu gwerre gweneno ngaa limidu

¹ A be nga nga gwele gwerre, ngaa liru ngwüjï ngwayu giligï'rim gwani nyurtanu gwalu a gwani yi'ral yalu yanni yiki. ² Yanni yata gu eleanoru gaji ganni gija ge ndi gwuji gay gidi ngwüjï ngwudi didlä. Ngaa gwuji dijego'ro dannu diru deleny didi ngwü'rillä ngwudi dirun. Ligï'rim lanni gilo ndi ape yelenya ngwüjänü ngwannu ngwunyurtanu. ³ 'Didanu alanga 'dar lelella gu giyi'ralanu yanni yiki. Gaji gijar ge ndi gwuji drü dannu diki. Ati ar gwüjini ami'rang gwudi lingeno a bupi gwudi yigor yege. Nono ngwüjü ngwudi didlä lingeno le, a liru ngwüjü ngwi'dädi je güündä nono gidi Ngwaalu. ⁴⁻⁵ A be anaku inädär gu Ngwaalinga gwulleny na ndi ari inä gwüngün 'dengge gwirälü na ndi ari änni gwanni gwämnäär nje gwe gwulleny, gwuminje midiyi Kirictung le a lanni liru ngwüjï ngwayu gwele giligï'rim gwani nyurtanu gwege. Yimi'rü ye yidi Ngwaalu, ngaa lima gilängidini. ⁶ A Ngwaalu ngwuminje 'di'riyi Kirictunga le gwuma aar nje le ge'talu kerala ndi Yicu Kirictu. ⁷ Nunnu ngwinggidi ngwüdlä 'dar ngwannu ngwüdü, irälü gwudi yimi'rü yüngün yanni yiralu 'ter yipana. Yanni yinggidung je gyimi'rü yüngün 'dengge ndi Yicu Kirictu. ⁸ Ndi ari yiru yimi'rü ye yidi Ngwaalu, ngaa lima gilängidini änni gwe gwalu ndi Yicu. A ya'ti ani yigo'ro ye yalu, aar be ani angidaji gwudi Ngwaalu. ⁹ Ya'ti ani yiiru nunnu aa'ti diji dere da iringini. ¹⁰ Ndi ari alanga, Ngwaalu gwuru ngwuge'te nje guy ge ndi Yicu Kirictu. Nunnu ar ärrü yiiru

yanni yijaw, yanni yīgi'tijäär nje Ngwaalu 'tu'tu gwerre nunnu ar je ärri.

A liru le'te pu ndi Kirictu

¹¹ Diwayinar be ndi ari gwele gwerre, nga nga gilee liru Garany lica je Ngwüyäwüd la'ti ü'ri'tänä, Ngwüyäwüd ngwanni ngwati ci yigo'ro yegen lü'ri'tänä ndi inggidi ndi ari ngwäbrä je Ngwaalu. A be nggwadi ari, ü'ri'täni nggwee, gwäpänä ngwanginu guy ge gidi diji dümnä. ¹² Diwayinar ndi ari kaji nggone, ngaa lü'ridänü Kirictunga le ngaa ru Garany ngwüjänü ngwudi 'dunung ngwani Yijiräyil. Ngaa ru ngwörnü ndi gekajidi* gwudi Ngwaalu ngwuja'ri ngwudi Ngwaalu ngwanni ngwucu ngwe ngwügürnä ngwudi Ngwüyäwüd ngaa 'ti äti ge'tajingalu gwere. Ngaa 'ti äti Ngwaalinga gididlä. ¹³ A be gweneno ndi Yicu Kirictu, ngaa lanni li'tüdänü gwele Ngwaalu, lima je gwä'rä gito gito Ngwaalu yin ye yidi Yicu Kirictu. ¹⁴ Ndi ari nginde gwani Kirictu, gwuru adatalu gwege. Gwanni liming je gäbici lele rom lima ru le'te pu. Gwanni gwuma äbrä dirgaka kay danni dü'ridäjänü dani kajidi ngwäy, ¹⁵ yi'rany ye yüngün. Nginde gwuma äbrä yobo ngwuja'ri ngwanu ngwüngün na dimürä na drü yin ye yüngün nunnu ngwuje 'tüyi gilee rom giligo'ro lüngün aar ru le'te pu liyang ngwuge'te yi'ral aar adatalu. ¹⁶ A nunnu ngwuje gwä'räjidi gilee rom ngwanginu ngwe'te pu Ngwaalinga le yi'rany ye yüngün kü'rälä yani kajidi ngwäy

* **2:12** 2.12 Ngwaalu ngwugekajidar Äbräyim gwe na Ijaag na Yagub ngwuji ü'rici ngwuja'ri na yiji yegen.

gwegen, gilee 'dün liru Ngwüyävüd na lani liru Garany. ¹⁷ Yicu gwändädi ndi ara je ondaci ngwuja'ri ngwanni ngwujaw ngwani adajidalu 'danggalu lele li'tüdänü gwulleney Ngwaalu na ngwani adajidalu ngindenga lele liju gito gito 'dünggüngün. ¹⁸ Yiru ndi ari Yicu gwe, alanga gwüpäng lanni liru Ngwüyävüd na lanni liru Garany, a la burni ndi 'dongga ndi papa ligi'rim le le'te pu.

¹⁹ Yäy gu no, ngaa la'ta be rüdi Garany ngaa ru ngwörnü, ngaa be ru ngwüji ngwudi 'dunung ngwüjängä le ngwudi Ngwaalu ngwanni ngwuju'ru lidi längir lidi ngwu'dun ngwudi Ngwaalu ngwe'te pu ²⁰ ngwodana kidingala ganni gege'ta ngwoo'ra ngwükäjäär je na ngwüjir a Yicu Kirictu ru go'rr ganni giru gidingo ganni giru gi'ra güngün. ²¹ Nginde, gwümätinä gu ngwu'dun ku gwüpäng 'dar aar odani aar 'tänü aar ru gobo ganni giju'ru Gideleny. ²² Acajidi gwe gwalu ndi Yicu 'to, lima je gekajidi gwüpäng ngaa lima ru nono ngwu'dun ngwanni gwati gu Ngwaalu ji ligi'rim le lüngün.

3

Bulij gwondaca ngwüjü ngwuru Garany

¹ Yiru giyee yanni yigäbicingy nyi be genne giyirna gwani Bulij ondaji gwe ngwüriny ngwudi Yicu Kirictu gwani nga nga liru Garany. ² Anaku 'dingina gu yiuru ye yidi yimi'rü yidi Ngwaalu yanni yätädäär nje yani nga nga. ³ Ndi ari yiru yujimid yanggacaar nje 'täälü gwe anaku ca je gu gwerre gwoko ngwuja'ri

ngwanni ngwuminje ulli. ⁴ Ma aang uli ngwuja'ri ngwee, nga la be burni ndi lenge lengeng gwüny gwani yujimid yidi Kirictu. ⁵ Yanni ya'ti je Ngwaalu enggaca ngwüjü ngwudi gi-maad ganni gimadinana anaku mung je gu enggaci lüngün gweneno lanni liru ngwoo'ra ngwükajäär je na ngwüjir ngwüngün ligi'rim le lüngün lanni Liju'ru. ⁶ Yujimid giyee yiru ndi ari ngwuja'ri ngwe ngwanni ngwujaw, lanni liru Garany gwele lima be emadi ngwüji ngwe ngwudi Yijiräyil gwüpäng giyu'rinanu, lima ru ngwüji ngwudi ngwanginu ngwe'te pu lima äti acajiding gwüpäng giyi'ralanu yanni yaru ye Ngwaalu yani gilang ndi Yicu Kirictu ngwuja'ri ngwe ngwanni ngwujaw. ⁷ Ngwuru ngwanni ngwuruci nje dinäd yimi'rü ye yidi Ngwaalu yanni yangidacaar nje yiiru ye yidi yiima yüngün. ⁸ Äny gwanni gwuru gu'ru gooko ngwüjänü 'dar ngwudi Ngwaalu ngwanni ngwuju'ru. Yimi'rü giyee yätädär nje Ngwaalu ndi ari nyi ondaci ngwüjü ngwanni ngwuru Garany ngwuja'ri ngwudi Kirictu ngwani irälü gwudi yeleny yüngün yanni ya'ti ami'ratu. ⁹ A ndi enggaci ngwüjälü gilingenalu 'dar ndi ari, gege'te gwudi yujimid giyee yanni ya'ti je Ngwaalu ngwanni ngwuge'ta ngwony 'dar, 'täcälü ngwüdlä ngwe 'dar ngwee ngwuma ele. ¹⁰ Ngwaalu ngwüminä ndi ari gweneno gi'doonga ge güngün, a bebere gwani Ngwaalu giyi'ral giyirel a je ngweleny na yiima yidi gerala lenge ¹¹ anaku buping gwüngün gwudi gwur'taling gwanni gwuming ge'te ndi Deleny dege dani Yicu Kirictu. ¹² Ndi ari nginde

gwe a ämnî gwe 'dünggüngün, a la gätinî linginalu, yedeny ya'ti yinje eny aar 'ranu ndi 'dongga Ngwaalu. ¹³ No, a je be otacalu ndi ari aa'ti ngaa la muli nono la gwalli ngwäy gwani dirbä düny. Yiru yani näji gwalu.

Bulij gwotaca Ngwaalingalu gwani gi'doonga gidi Abijujing

¹⁴ Yiru giyee yanni yigäbüciny nyi be kwuci Papangalu yirku ye. ¹⁵ Gwanni gwuru Papa gwudi ngwüji 'dar kerala na gidüyängälü. ¹⁶ Nggwotaca Ngwaalingalu ndi näji gwüngün gwanni gwirälü, ara je ojemeye nono yiima ye yidi ligi'rim lüngün giyigoranu yalu. ¹⁷ Nunnu a Kirictu ji giyigoranu yalu ämnî gwe gwalu 'dünggüngün. A nggwotaca Ngwaalingalu ndi ari ngaa dirninälü ngaa mätinälü ndi ämnäjidi ¹⁸ ngaa mbuji yiima gwüpäng ngwüjüngä le 'dar ngwudi Ngwaalu ngwanni ngwuju'ru. Ngaa lenge ndi ari ämnî gwudi Yicu gwongranu, ngwolalu, ngwolala na ngwolanu. ¹⁹ A ngaa lenge ndi ari ämnî nggwee gwudi Kirictu, gwuru gwanni gwitana bebereng gwudi ngwüji 'dar nunnu ngaa mbuti giyi'ral 'dar ndi mbütüyi gwudi Ngwaalu.

²⁰ Gwenene 'dünggüngün, gwanni gwätî yi-ima ndi ärrî yi'ral yanni yipana gu'ru giyi'ral yanni yati ar ye otacalu ar gu jada. Yiima ye yüngün yanni giyo yapu yiiru 'dengganu. ²¹ A Ngwaalu näjinî ki'doonga güngün ndi Yicu Kirictu kimaad 'dar yomonalu pipi'ri'ti! Yiru gu.

4

Acajidi gwe'te pu ngwangina ngwudi Kirictu

¹ Yäy gu no, nggwa je päcälü äny gwani Bulij gwanni nggwo gwugenna giyirna yani äpiji Yicu Kirictung yiuru, elellar elelleng gwanni gwädi ndi urnidi gwanni gwurnacaara je Ngwaalu. ² Ülläränü ngaa ru looko giyomonalu 'dar ngaa ru ngwumulu, ngaa määtä yiguri ngaa or'temajidi ämnäjidü gwe. ³ Jar 'di'däny ndi määtäda gekajiding gwudi Ligi'rüm gekajidi gwe gwudi adatalu. ⁴ Ngaa ru ngwüji ngwanginu ngwe'te pu na giligi'rüm le'te pu anaku urnidara je gu ndi ge'taji gwe'te pu. ⁵ A läti Deleny de'te pu, a änni Ngwaalu gwe'te pu a ndi nyinyini gwe'te pu. ⁶ Ar äti Ngwaalinga ngwe'te pu ngwuru Papa gwudi ngwüji 'dar. Gwanni gwillädälü 'dar, ngwape yiuru giyi'ral 'dar ngwuji giyi'ralanu 'dar ngwuji 'dengganu 'dar.

⁷ A be alanga 'dar liminje adaci yimi'ra. A diji de'te de'te dapu gu'ru gungün anaku minä gu Kirictu. ⁸ Yiru giyee yanni yaru ye gitab ganni gu'rin gidi Ngwaalu ndi ari, "Anni mung 'di'ri ngwallu kerala gwudamu, gwuma oktani ngwüjü ngwanni ngwuju giyirna, (gwerre) ngwangidaci ngwüjü yiuru."*

⁹ Yiru ange yani, "Anni mung 'di'ri ngwallu." Yani ndi ari nginde 'to gwuru gwanni gwüllü kerala gwerre gwerre ngwülläda gidiyängälü gali ge. ¹⁰ No nginde gwanni gwüllü, gwuru

* **4:8** 4.8 Yicu ngwuja'ri ngwe gwuru nono deleny dannu do'ra giyära didamu ngwapana ngwüjü ngwonganu giyära ngwadaci ngwüjü gwony. Mäjimür 68.18

gwe'te gwe'te gwanni gwuma 'di'ri ngwallu ngwandadala giyerala 'dar nunnu ngwümbüti ngwaalingalu 'dar ji gwe gwüngün. ¹¹ Nginde gwuru gwanni gwati je adaci loko aar ru ngwoo'ra ngwükajäär je a loko aar ru ngwüjir a loko aar ru lanni lati ondaci ngwüjü ngwuja'ri ngwanni ngwujaw, a loko aar ru ngwoo'ra na ngwoorta ¹² ndi ari aar ja'rimada ngwüjü ngwudi Ngwaalu ndi ape yiiru, nunnu a ngwanguinu ngwudi ngwükirijin gwanni gwuru ngwanguinu ngwudi Kirictu odanalu ndom ¹³ 'di alanga 'dar ar ru le'te pu ndi gekajidi ngwaalu ngwani änni Ngwaalu a ngwaalu ngwani bebere gwani Giji gidi Ngwaalu ar ru ngwüji ngwupa gwani bebere. Ar ru ngwüji ngwumbutu ar mbuti kay 'dar ar ru nono Kirictung.

¹⁴ A la'ta be larri yogonga nono yiji yanni yooko. Yanni yiru nono yanya na ngwu'rakar ngwadi je dirun ape aar je gatada gweere ya gwodan aar je idäjänü ngwuja'ri ngwe ngwudi ngwüji gwanni gwuru 'tur aar je dudiyi. ¹⁵ Ma be ari a limätinälü ngwuja'ri gwanni gwuru 'didanu, ännäjidi gwe, a la be pe ngwuja'ri 'dar 'di a la ru nono Kirictung gwanni gwuru gi'ra. ¹⁶ 'Dünggüngün gwanni mätinädi gu ngwanguinu 'dar gwüpäng. Ndi ari aar dege'dajidi gwüpäng 'dar aar apajidi yiiru. Nunnu a ngwanguinu odani aar pe ännäjidi gwe.

Ellele nono yiji yidi buri

¹⁷ Äny gwa je ondaci ngwuja'ri ngwee ngwäyänü nga je päcälü Gideleny ndi ari aa'ti ngaa la ji ndi ellele nono ngwüjü gwuru

Garany ndi ari ngindenga lati iräji ngwäyälü giyi'ral yanni ya'ti äti ngwäyänü. ¹⁸ Ngindenga gilo gidirimänü lima je dirim rimiyi yigor ndi aar lenge ngwuja'ri ngwanni ngwäti ngwäyänü. Ngindenga lima ru ngwu'dunggal ngwuja'ri ngwudi midi gwudi Ngwaalu aar 'ti lingidi eleleng gwani Ngwaalu gwani undi giyi'ra yegen. ¹⁹ Ngwüji ngwee ngwati je 'ti ba be yaaru apu ndi ari ngwuma gu äbräji ndi elalu mbüny giyi'ral yanni yiki lima ätäda lingina legen gay ndi ärrü yidiganya 'dar aar je übjänü. ²⁰ A be nga nga, yä'tüdi giyee yindäda gu ndi lenge Kirictung ndi ari nga je ärrü. ²¹ Äny gwülingidi gu ndi ari yäti ngwäyänü anni ma aang 'dingina nginde gwe na anni ma ara je gu enggaci ndi ari yiru ange yiru 'didanu yani Yicu. ²² Yiru giyee yanni yenggacara je ndi ari gatanar elelleng gwudi lingeno gwudi gwerreng gwani lingeno lanni lu'rin, gwani ami'ra gwudi ligo'ro lüngün gwanni gwuru 'tur. ²³ Lenggaca je ndi ari ara je Ligü'rim lanni Liju'ru icäjänü iriyi gwe ngwäyälü ngwanni ngwuyang. ²⁴ Ngaa genne lingina lanni liyang lanni ligü'tinä ndi ru nono lidi Ngwaalu ngwuru 'didanu ndi dünälü na ndi ju'ri.

²⁵ Yäy gu no, gatanar be yi'duru ngaa abingajidi yengga yi'ral yanni yäti ngwäyänü ndi ari alanga 'dar liru le'te le'te lidi ngwanginu ngwe'te pu. ²⁶ Manari güündä gima ji, aa'ti be ya je ärrü yanni yiki, aa'ti güündä ga ji 'di a lingen ülli. ²⁷ Aa'ti ngaa lätäda dijego'ro gay ndi ara je oktada ndi ärrü yi'ral yanni yiki. ²⁸ A dji dänni diru du'ram gwele gwerre, aa'ti ba be da

ru du'ram mana, ngwube manni ru dannni dadi ape yiiru yere yijaw ngwuy ngwe ngwüngün, ndi ari ngwäti aar gu emadi ngindenga le lanni la'ti äti.

²⁹ Aa'ti ngaa la 'tüyü ngwuja'ri ngwere ngwuki ngwulemanu, ngaa be ondaji 'dogo ngwuja'ri ngwujaw ngwani bupi gwegen nunnu ngwüji ngwanni ngwadi je 'dingini, aar je mbuji ngwuru yimä'ra 'deggen. ³⁰ Aa'ti ngaa la gäbici Lig'i'rimä lidi Ngwaalu lanni Liju'ru ndi runi, Lig'i'rim lanni lirüngidäjä je ndi ari 'di a gomon ila gada je ge Ngwaalu ü'rälü. ³¹ Gätär ngwuja'ri mbüny ngwani 'rati ngwäy, iyidanu, güündä, acidi dulu de, ari ngwulem ngwuja'ri ngwanu 'dar ngwanni ngwati apa yi'ral yanni yiki. ³² Jayidar ngwäy ngaa inäjidi gwüpäng, düdänijidaränü giyi'ral yanni yiki anaku düdänijärä je gu Ngwaalanu ndi Yicu Kirictu.

5

Elle gwudi ngwükirjün

¹ Yäy ärinär be Ngwaalinganu ngaa ru nono yiji yanni yämnäär je. ² Ngaa ellele elelleng gwudi ämnäjidi anaku ämnäär nje gu 'to Yicu Kirictu 'di ngwayi gwani alanga. Ayi gwüngün gwuru mï'rining nono gwuru de'reny dami düwä Ngwaalu.

³ A be aa'ti ondaji gwere gwa ji 'danggalanu gwani yijün na rngi gwere na ubanu gwere gwa ji 'danggalanu. Ndi ari yi'ral yanni yiru gu no, ya'ti jaw ndi ji ngwüjänü ngwanni ngwuju'ru ngwudi Ngwaalu. ⁴ Aa'ti ngaa la ari ngwulem nga ondajalu yämbärä na ngwu'dera ngwanni

gwa'ti ädi. Ngaa be manni ortada Ngwaalinga giyigoranu ngaa je ci yäy 'tu. ⁵ Ndi ari nunnu no, ngaa la lenge 'didanu ndi ari gwere gwanni gwuru dijïn, na gwanni gwuru didigany na gwanni gwubanu, ndi ari gwanni gwubanu, gwuru dijï dati äpijï didülä yobo gwa'ti äti ndi ape yu'rina yere giyelenyanu yidi Kirictu na Ngwaalu. ⁶ Aa'ti ngaa la gäbici dijü dere ndi ara je idäjänü ngwuja'ri ngwe ngwuru 'tur, ndi ari nunnu ngwuja'ri ngwanni ngwuru gu no, ngwati gäbici a güündä ji gidi Ngwaalu 'di ngwï'dädä ngwüjü nono ngwanni ngwati nyurtanu. ⁷ O'rar kora nggoo gidi ngwüjï ngwanni ngwuru gu no.

⁸ Ngaa liru nono ngwüjü ngwuju gidirimänü gwele a be anni ma aang ru yijï yidi Ngwaalu, ngaa lima ji giburalu gwani Deleny. Elellar elelleng gwudi yijï yanni yindï giburalu ⁹ ndi ari yuula yidi buri yiru giyee 'dar yani jayi, dünälü na 'didanu. ¹⁰ İräjâr ngwäy giyi'ral yanni yati gäbici Delenya dani Yicu Kirictu ngwujayanu. ¹¹ O'raralu giyi'ral yanni yati je ngwüjï ärrï ngwudi dirim yanni yiru 'tur, ngaa je be manni 'täjälü. ¹² Yiki ngwulemanu ndi ondaji ngwuja'ri ngwanni ngwati je ngwüjï ngwanni ngwunyurtanu ape yu'rimi. ¹³ A be yi'ral 'dar yanni yati je buri o'rralu, yati enggani aar linginni gi'ra. ¹⁴ Ndi ari buri gwuru gwati enyalu ngwügäbici ngwony 'dar aar enggani. Ngaa lanni liru ngwïkirijïn, liru gu no ngwüjï ngwanni ngwati ärrï yi'ral yanni yiki. Yiru giyee yanni gäbica ngwüjü aar be elnge ari, "Ritu nga nggwee gwundru, 'di'rälü nggwee gwayu ara gu

buri gwudi Kirictu o'rra.”*

¹⁵ Arnganar be ndi ari ngaa gilo lelella awa aa'ti ngaa lelelle liru ngwu'dunggal (nono ngwu'der) ngaa be ru lanni libebera. ¹⁶ Nga bornanar linginayu ndi ärrä yi'ral yanni yijaw ndi ari giyo yima ke yomon yanu giyee. ¹⁷ No, aa'ti ngaa li'dädänü, ngaa be lenge ndi ari yiru ange yiminä je Deleny. ¹⁸ Aa'ti ngaa la rläli di'rica de ara je gäbīci ngaa arralu kräm. Ngaa be manni onjadi Ligī'rimälä lanni Liju'ru. ¹⁹ Ati aang ondajidi ngwuja'ri ngwudi Mäjimür, ngaa elnge delnga didi orta na didi ligi'rim. Elngar ngaa jäyiji Delenyanu giyigoranu. ²⁰ Yomon 'dar ati aang ci Ngwaalinga ngwuru Papa yäy 'tu giyi'ralalu 'dar, ngwüriny ngwe ngwudi Deleny dege dani Yicu Kirictu.

Bulij gwülädi ngwuru na ngwaw

²¹ 'Dengenajidar 'dar gwüpäng ndi Yicu Kirictu.

²² Lani ngwaw, 'dengenajar ngwuru ngwalu gwani Deleny. ²³ Ndi ari dur diru gi'ra gidi daw nono anaku ru gu Kirictu gi'ra gidi gi'doonga ganni giru ngwanginu ngwüngün ngwanni ngwurucing je gilang. ²⁴ Yäy no, nono anaku ati gu gi'doonga gidi Ngwaalu 'dengenaci Kirictung, ati ngwaw 'dengenaci ngwuru ngwegen giyi'ral 'dar.

²⁵ Lani ngwur, ämnär ngwayu ngwalu nono anaku ämnä gu Kirictu gi'donga güngün 'di ngwududiyi ligo'ro lüngün gwani gi'doonga. ²⁶ Ndi ari ngwuju'riyi nono na ngwuga'ru nono uyi

* **5:14** 5.14 Ngwuja'ri ngwe ngwe'te ngwe'te ndi Ajaya 26.19 na Ajaya 60.1, ngwüji ngwonyadu ngwaru deelnga diru.

gwe nono yaw ye yani 'dingini gwe ngwuja'ri ngwüngün. ²⁷ Ngwügi'tiji ligo'ro lüngün ngwuru gi'doonga gari nono 'rir ga 'ti äti yaaru nono yere ngwu'ti judu nono ngwu'ti äti yi'ral nono yere ngwube ju'ri ngwujayi nono. ²⁸ Yiru gu ye'te ye'te ndi ari a ngwur änni ngwayu ngwegen anaku ati aar gu änni ngwangina ngwegen. Gwanni gwati änni dayu düngün, gwati änni ligo'ro lüngün. ²⁹ Na mine yärü gwanni gwati ngwanginu ngwüngün ke ngwäy. Ngwati ar je pa iye ar je arngani, anaku ati gu Kirictu ärrü gi'donga güngün. ³⁰ Ndi ari a liru ngwüji ngwudi ngwanginu ngwüngün. ³¹ Yiru giyee yaru ye gitab, "Yiru yanni yati gäbici duru ngwube gatani papang gwüngün na nanning gwüngün aar acidi daw de düngün, a ngindenga rom aar ru ngwangina ngwe'te pu." ³² Yi'ral giyee yiru yujimid yojema a be yondajiny ye yani Kirictu na gi'doonga güngün. ³³ A be gäbicär ndi ari ati dur de'te de'te 'danggalanu, änni dayu düngün anaku ating gu änni ligo'ro lüngün na daw denya duru düngün.

6

Yiji na mbumbunga

¹ Lani yiji, 'dengenajar papang na nanni anaku bupa gu Deleny dani Yicu Kirictu ndi ari yädi gu no. ² Yüllinä kitabanu gidi Ngwaalu ganni gu'rin ndi ari, "Dinyädär papang na nanni." Ngwuja'ri ngwuru ngwee gwanni ngwuru gi'ra ngwuja'ranu 'di (10) gwanni ngwäti ngwuja'ri

ngwaru ngwe Ngwaalu, ³ “Nunnu a ngwaalu jayanu ara je Ngwaalu gendaci yomon ndi midi ngaa midi gïdïdlä.” ⁴ A nga nga lani papanga, aa'ti ngaa la kiyi yïjänü yalu ngaa je be manni 'rünüyi ngaa je enggaci ngwuja'ri na gay gidi Deleny.

Ngwinäd na Ngweleny

⁵ Lani ngwinäd, 'dengenajar ngwelenya ngwalu gïdïdlä yedeny ye lididi'ru na yigor ye yanni yiru 'didanu, nono ma aang je ärrïji Kirictung. ⁶ 'Dengenacar je aa'ti nunnu nono gwele ma ara je ge'te ngwäy nono nunnu ngaa je gäbïci ara je jäyïjänü, ngaa je be ärrï yigor ye 'didanu ndi ari ngaa liru ngwinäd ngwudi Kirictu ngaa lapu buping gwudi Ngwaalu yigor ye. ⁷ Ngaa je ape yigor ye 'dar ndi ari yiiru yalu yäpïjä je Delenya ya'ta je äpïjä dijü dümnä. ⁸ Ngaa diwayini ndi ari Deleny da je ätäädä gu'ru gani ape yiiru yalu 'dar yere yanni yijaw ngaa lanni liru ngwinäd na ngaa lanni lä'tüdi ngwinäd.

⁹ A lani ngweleny, ärrär ngwinädä ngwalu yi'ral giyee yijaw. Aa'ti ngwa je iye yedenyo anaku lingïdä gu gweneno ndi ari gwätängä gwe'te pu 'dogo gwanni gwuru Deleny dalu ngindenga le kerala gwanni gwati 'ti utanu.

Gwomajidanu dijego'rr nga le

¹⁰ Yanni yadiny ye aralu gwodan lani ngwänggäri yiru ndi ari, ojemar nono Gideleny na giyiima yüngün yanni yojema.

11 Gwodanaranu ngwäbländi ngwe ngwudi Ngwaalu 'dar ngwätädärä je nunnu ngaa ji 'däny ngaa gwoma yi'ralanu yidi dijego'rr.

12 Ndi ari yäärä yege ya'ti ani gwomajidanu dijingä le dümnä, aar be ani gwomajidanu ngwur'tunga le, gwomajidanu ngwelenyinga le, gwomajidanu ngwumanga le ngwudi dirim didi didlä, gwomajidanu yiimanga le yidi ngwügi'rim ngwudi gere. 13 No, gwodanar

banu ngwäbländi ngwe ngwudi Ngwaalu nunnu ngaa ji 'däny ngaa dugidi komon gidi yijego'rr. A ma je be ape giyee 'dar, ngaa mbüjini lidünälä yuru. 14 Dirnär bälü 'di'däny ngaa rüjinänü

'didanu ngwe ngwuru nono gennenalu jägilim gwe gidiriny, ngaa ülläni dünängälü gwalu ngwuru etadi ngwambang ngwalu 15 ngaa genne ngwüdänü giyora yalu ngwani ji mama gwalu ndi ape ngwuja'ri ngwanni ngwujaw ngwudi adatalu ngaa je ondaci ngwüjü. 16 Ngaa gendani giyi'ralanu giyee, lärä lani änni Ngwaalu gwalu ngaa le gerani gwu'rijal gwuru ligä lidi dijego'rr. 17 Ngaa ülläni gilanging ngwuru nono gibumbu gidi etadi ki'ra aang ape ngwuja'ri ngwudi Ngwaalu aar ru nono galala gidi ligi'rim.

18 Na otacar Ngwaalingalu gilig'i'rim giyomon 'dar ngaa utalu otaci gwalu 'dar yi'ral yi'ranu 'dar a bupi, yi'ral ye giyee giligoranu, nga arngani ati aang mätinälü ndi otaci ngaa päcälü Ngwaalingalu ngwüji 'dar ngwanni ngwujuru ngwudi Ngwaalu.

19 Ati aang otaci Ngwaalingalu 'to gwani äny nunnu manari äny gwuma igiti ngwulem ndi ondaji, aar nyi Ngwaalu ätä ngwuja'ri nyi 'ranu

ndi enggaci ngwüjü yujimida yidi ngwuja'ri ngwanni ngwujaw. ²⁰ Ngwanni ngwuruci nje diji dükäjäär yanni yigäbüciny nyi genne giyirna. Otacar Ngwaalingalu gwani äny ndi ari nyi 'ranu nje ondaji anaku büpînär gu.

Aganni gwudi Mî'rä

²¹ Diweengga dämnrär dani Tiyakuj gwanni gwuru dînäd gwuru ligor le'te pu Gideleny, gwa je ondaci yi'ralalu 'dar, nunnu ngaa lenge ndi ari äny nggwo gwuru 'taa na äny nggwo ndi ärrî ange. ²² Yiru giyee yanni yigäbüciny nyi be ükäjä 'danggalu nunnu ngaa lenge ndi ari änyängä gilo liru 'taa na ara je ojemeye nono.

²³ A adatalu ji ngweengga na ämnäjidi, ämni gwe Ngwaalu gwanni gwindi Ngwaalu ngwuru Papa na Deleny dani Yicu Kirictu. ²⁴ A yimi'rü ji ngwüji 'dar ngwanni ngwati ämni Delenya dege dani Yicu Kirictu ämning gwanni gwati 'ti medadu.

Laro Bible (Bible)
Laro NT

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Laro)

Contributor: ECS Diocese of Khartoum Translation Department

This text box needs to have content for PT9 to upload is to the DBL.
All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

80c639f7-4569-5ffa-a77d-5df4c223631f